

GRUPACIJA ŠPEDITERA-LOGISTIČARA PRI UDRUŽENJU POSLODAVACA FBIH

PREDMET: **Amandmani na Nacrt zakona o poštanskom prometu Federacije Bosne i Hercegovine**

AMANDMAN 1.

U članu 3., stav 1. tačka 16, iza riječi: „koje sadrže identičnu poruku, koje se“ dodaje se riječ „adresirane“, a ostali dio ove tačke ostaje isti.

AMANDMAN 2.

U članu 3. tačka 17. iza riječi „na adresi pošiljaoca,“ dodaje se riječ „na adresi poštanskog operatera ili na adresi na koju uputi pošiljaoc“.

U istoj tački briše se riječ „direktan“.

U istoj tački briše se „čija je vrijednost deset puta veća od tarife običnog pisma prve stope težine“.

AMANDMAN 3.

U članu 3. kod definisanja pojmova dodati novu tačku koja će sadržavati pojam „EMS“ te isti pojam i opisati.

AMANDMAN 4.

U članu 4. stav 4. iza riječi „ poštanskog prometa“ dodaju se riječi „a najduže do 2 godine.“

AMANDMAN 5.

U članu 7., stav 2. riječi: „Pravna i fizička lica obavezna su obavljanje rezervisanih poštanskih usluga iz ovog zakona povjeriti isključivo Javnom poštanskom operatoru“ brišu se.

AMANDMAN 6.

U članu 16., stav 2. briše se. Dosadašnji stav 3. postaje stav 2.

AMANDMAN 7.

U članu 26. stav 2. iza riječi „prijemna“ dodaju se riječi „odnosno u sjedištu poštanskog operatera“.

AMANDMAN 8.

U članu 35. u stavu 3. riječi „i ovog zakona“ brišu se.

U istom stavu iza riječi: „i ostalim podzakonskim aktima“ dodaju se riječi „donesenim na osnovu Zakona o poštama Bosne i Hercegovine“

U istom članu u stavu 5. iza riječi: „drugim licima“ umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi: „ u skladu sa propisima koje utvrdi Agencija.“

AMANDMAN 9.

U članu 41., stav 2. tačka 7. riječi: „(pečećenje poslovnog prostora, i sl)“ brišu se.

AMANDMAN 10.

U članu 41. stav 9. koji glasi „Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.“ se briše.

Dosadašnji stavovi 10. i 11. postaju stavovi 9. i 10.

AMANDMAN 11.

U članu 44., u stavu 1., tačka 1. riječi : „(izdaje se rješenje o prestanku rada uz pečaćenje poslovnog prostora do konačnog rješenja o žalbi ili dobivanja licence od strane Agencije)“ brišu se.

U istom stavu, u tački 5. riječi: „ zabrana rada uz pečaćenje poslovnog prostora traje do okončanja žalbenog postupka uz oduzimanje licence;“ brišu se.

U istom stavu tačka 9. briše se. Dosadašnje tačke 10., 11. i 12. postaju tačke 9.,10. i 11.

AMANDMAN 12.

U članu 44., stavovi 4 i 5.. brišu se.

AMANDMAN 13.

Član 45. mjenja se i glasi: „

(1) Istodobno s izricanjem novčane kazne u slučaju višestrukog ponavljanja prekršaja, može se dati prijedlog Agenciji da se operateru poštanskoga prometa oduzme licenca na vremensko razdoblje od šest mjeseci, o čemu Agencija odlučuje u skladu sa Zakonom o poštama BiH i Pravilnikom o izdavanju licenci za obavljanje poštanskih usluga.

(2) Pod višestrukim ponavljanjem prekršaja podrazumijeva se prekršaj iz člana 44. koji se tri puta ponovi u vremenu od tri do šest mjeseci.“

OBRAZLOŽENJE:

Prvi amandman ima za cilj da uskladi ovaj zakon sa važećom legislativom na nivou Bosne i Hercegovine. Naime, prema članu 20. stav 7. Općih uvjeta za obavljanje poštanskih usluga (Službeni glasnik BiH br. 102/10) „Pošiljke koje nisu adresirane, a sadrže oglasne, marketinške ili reklamne poruke identičnog sadržaja, a koje šalje isti pošiljatelj su liberizirane i nalaze se na slobodnom tržištu, a obavljaju ih operateri poštanskog prometa na osnovu ovlaštenja ili licence izdatih od strane Agencije“. Dakle, potrebno je zakonski napraviti razliku između adresirane i neadresirane direktne pošte, jer prema važećoj legislativi na državnom nivou samo adresirana direktna pošta može biti rezervisana dok se neadresirana direktna pošta nalazi na slobodnom tržištu.

Drugi amandman je predložen jer poštanski operater treba da ima pravo da zaprimi pošiljku i na adresi svog sjedišta, kao i na adresi trećih osoba na koje ga uputi pošiljaoc.

Poštanski operater je često u situaciji da zaprimljenu pošiljku transportuje najprije u svoje sjedište ili drugi objekat radi sortiranja, usmjeravanja, i tek onda upućivanja na krajnje odredište. Ako ostane riječ „direktan“ poštanski operater neće smjeti poduzimati opisane radnje bez kojih nije moguće vršiti kurirsku djelatnost.

U odnosu na brisane riječi „čija je vrijednost deset puta veća od tarife običnog pisma prve stope težine“ smatramo da iste ne mogu niti trebaju biti sastavni dio ovog člana, nego trebaju biti u dijelu zakona koji reguliše rezervisane usluge i njihovu zonu što je i učinjeno u Članu 7. Prijedloga Zakona.

Treći amandman uporište ima u članu 25. stav 5. gdje je navedeno: „Za EMS pošiljke poštanski operater je obavezan pridržavati se rokova propisanih aktima i standardima Svjetske poštanske unije i Pravilnikom o poštanskim i kurirskim uslugama.“

Nacrtom zakona uopće nije definisano šta je EMS usluga.

Četvrti amandman je uložen jer nema razumnog opravdanja da period čuvanja tajne bude neograničen.

Peti amandman također ima za cilj usklađivanje sa Zakonom o poštama Bosne i Hercegovine. Niti jednom odredbom Zakon o poštama Bosne i Hercegovine (»Sl.gl.BiH<<, br. 33/05) (kao krovnog zakona, u oblasti organizacije i funkcionisanja poštanskog saobraćaja u Bosni i Hercegovini) nije uspostavljena zakonska obaveza, imperativne prirode, za bilo koje, fizičko ili pravno lice da mora postati, korisnik bilo koje poštanske usluge što ova odredba nameće. Ovakvu odredbu ne sadrži zakonodavstvo niti jedne zemlje a pogotovo niti jedne zemlje EU-a. U praksi bi ovo značilo da niti sud, niti općina niti bilo koji državni organ ili preduzeće (kako javno tako i privatno) ne smiju imati vlastitu kurirsku službu, niti bi vlastite pošiljke moglo dostavljati putem svojih uposlenika što nije u skladu ni sa Evropskim poštanskim direktivama, ustavom BiH, Zakonom o konkurenciji i Zakonom o zaštiti potrošača.

Šesti amandman ima za cilj da se izbacila odredba koja omogućava javnim poštanskim operaterima da samovoljno daju popuste korisnicima po bilo kojem osnovu jer ovakvu mogućnost ne nudi niti državni Zakon o poštama Bosne i Hercegovine. Davanjem ovlasti poštanskom operateru operateru da reguliše ovo pitanje zaobilaze se državni akti koji regulišu pitanje poštanskih usluga kao i Agencija za poštanski promet te se javnim poštanskim operaterima dozvoljava da samovoljno regulišu poštanske usluge odnosno daje im se element zakonodavnosti što svakako nema pravni osnov.

Nije logično da javni poštanski operater može davati popuste bilo koje vrste a istovremeno je to zabranjeno ostalim operaterima poštanskog prometa (kurirskim službama) čija cijena mora biti 10 puta veća od cijene javnog poštanskog operatera. Ovakva odredba neosnovano stavlja javne poštanske operatere u daleko povoljniji položaj te narušava pravičnu konkurenciju uspostavljenu pozitivnim

zakonima i ustavnim principima.

Sedmi amandman je predložen obzirom da postoje poštanski operateri koji nemaju „poštu“ kao objekat, onda treba predvidjeti da korisnici usluga reklamacije mogu podnijeti i u sjedištu poštanskog operatera.

Osmi amandman briše odredbu prema kojem se ovlaštenja za rad poštanskim operaterima izdaju i oduzimaju u skladu sa ovim Zakonom. Pravila o izdavanju i oduzimanju odobrenja za rad su već ustanovljena Zakonom o poštama BiH i podzakonskim aktima donesenim na osnovu tog zakona. U važećoj državnoj legislativi nema osnova za odredbu po kojoj bi se odobrenja za rad poštanskim operaterima davala i oduzimala na osnovu entitetskih propisa što bi se ovim amandmanom i potvrdilo.

Drugi dio osmog amandmana opet ima za cilj da spriječi autonomiju poštanskih operatera prema kojoj svojom odlukom mogu povjeriti pružanje određenih usluga iz univerzalne usluge drugim licima. S obzirom da nije definisano kojim to licima javni operater može povjeriti pružanje određenih usluga niti koje su to usluge. Ova odredba omogućava javnim poštanskim operaterima da određene usluge koje su po zakonu dužne obezbjediti građanima povjere drugim licima bez ikakvih pravila. Doslijedna primjena ove odredbe može značiti i da javni poštanski operater može povjeriti i rezervisane usluge drugim licima (jer su i one po Zakonu dio univerzalnih usluga) te da javni poštanski operater bira svoje podizvođače bez pravila i procedura uz mogućnost favoriziranja određenih podizvođača dok su drugi poštanski operateri pod prijetnjom od rigoroznih sankcija predviđenih ovim zakonom. S tim u vezi dodate su riječi koje garantuju da će se povjeravanje pružanja određenih usluga vršiti samo u skladu sa propisima koje po tom pitanju donese agencija za poštanski promet a na osnovu Zakona o poštama BiH.

Deveti amandman brisanjem riječi koje odobravaju inspektorima pečačenje poslovnog prostora onemogućava inspekcije da pečate poslovne prostore poštanskih operatera ali i korisnika poštanskih usluga bez da takvu odluku donese Sud u zakonitom sudskom postupku. Pečačenje prostorija je sankcija koja se u ovom zakonu često koristi kao opcija za kojom se poseže i prije odluke suda po žalbi. Ovakvu sankciju ne poznaje Zakon o poštama BiH te je u cilju usklađivanja sa državnim zakonom ali i radi sigurnosti poštanskih operatera i mogućnosti eventualnih zlorupotreba treba izbrisati.

Deseti amandman je uložen jer Predlagač zakona uopće nije obrazložio koja i kakva hitna društvena potreba opravdava stanje u kojem žalba ne bi odlagala izvršenje rješenja (npr. sigurnost ljudi i imovine, bezbjednost države, zaštita od elementarnih i drugih nepogoda i sl.). Obzirom da je pravo na izjavljivanje žalbe (koja u pravilu ima suspenzivno dejstvo), garantovano ustavno pravo.

Jedanaesti amandman briše sankcije i odredbe koje uopće ne postoje u Zakonu o poštama BiH, niti su usklađene sa drugim pozitivnim zakonima u Bosni i Hercegovini. Izdavanje rješenja o prestanku rada uz pečačenje poslovnog prostora do konačnog rješenja o žalbi je odredba koja se kosi sa nizom drugih pozitivnih zakona. Čak što više ovakva odredba je i neustavna i nanosi štetu „kaznjenoj“ osobi i prije pravosnažnog sudskog rješenja. Ovakva odredba direktno krši pravno načelo presumpcije nevinosti kao jedan od stubova zakonodavstva i pravde. Zatvaranje poslovnog subjekta i pečačenje prostorija prije pravosnažnog sudkog rješenja je jednostavno nezakonito. To uopšte ne dopušta Zakon o prekršajima niti bilo koji drugi Zakon. Zakon o prekršajima jasno kaže :

„Svako ko je okrivljen da je počinio prekršaj ima pravo zahtijevati da o njegovoj odgovornosti za počinjeni prekršaj odluči sud ukoliko on to zahtijeva u roku koji je propisan zakonom. **Takve osobe imaju pravo: da se smatraju nevinim dok se ne dokaže njihova odgovornost u skladu sa zakonom;**“
Zatvaranjem i pečačenjem poslovnog prostora prije pravosnažne sudske odluke poštanski operateri trpe enormnu štetu i gubitke a niko ne snosi odgovornost za takvu štetu u slučaju da se u sudskom postupku ne dokaže krivica poštanskih operatera.

S druge strane, brisane odredbe daju ovlasti federalnim inspektorima koje im po zakonu ne pripadaju jer federalni inspektor niti bilo koji federalni organ nije ovlašten oduzimati licence. Izdavanje i oduzimanje licenci je isključiva nadležnost Agencije za poštanski promet BiH te se brisanjem ovih odredbi zakon usklađuje sa državnim zakonom i podzakonskim aktima.

Brisanjem tačke 9. iz člana 44. stav 1. onemogućava se kažnjavanje lica koje pružanje poštanskih usluga ne ugovre sa javnim poštanskim operaterom.

Dvanaesti amandman svoje uporište ima u istim osnovama kao i peti amandman. Kako je navedeno u obrazloženju petog amandmana, u Zakonu o poštama Bosne i Hercegovine nema niti jedna odredba imperativne prirode za bilo koje lice da postane korisnik bilo koje usluge. Ovakva odredba također nije u skladu ni sa evropskim poštanskim direktivama niti sa Zakonom o konkurenciji. Odredba koja prisiljava bilo koja lica da postanu korisnici usluga javnog poštanskog operatera je u suprotnosti sa već navedenim zakonima i ustavom, pa je tako i kažnjavanje najvećom kaznom koje ovaj zakon predviđa (15.000 KM) lica koje pružanje rezervisanih usluga iz bilo kojeg razloga ne žele da povjere javnim poštama (čak i ako žele svoje pošiljke sami da distribuiraju) pravno neosnovana i nedopustiva.

Trinaesti amandman mijenja član 45. na način da ga usklađuje sa Zakonom o poštama BiH u potpunosti. Član 45. iz Nacrta zakona kao kaznu za ponavljanje prekršaja predviđa oduzimanja licence i obavezno pečačenje poslovnog prostora prijavljenog za obavljanje poštanskih usluga do okončanja žalbenog postupka ili dobivanja nove licence od strane Agencije. U obrazloženju prethodnih amandmana već je objašnjena zakonska neutemeljenost oduzimanja licence od strane federalnog inspektora kao i pečačenje poslovnog prostora prije pravosnažne sudske odluke. Što je još više besmisleno ovakva odredba daje formalno pravo inspektorima da osim poštanskih operatera ili pravnih lica koja obavljaju

poštanke usluge zatvore i pravna lica koja svoje pošiljke iz bilo kojeg razloga ne distribuiraju putem pošte ili ih distribuiraju sami (jer i oni mogu ponoviti prekršaj iz člana 44. Nacrta zakona). Tako da će inspektor moći zatvoriti javne i državne organe, sud, komunalna preduzeće i bilo koje privatno preduzeće što je svakako višestruko pravno neutemeljeno.

Također član 45. je u suprotnosti i sa pozitivnim zakonskim rješenjima kada u stavu 1. navodi „...ili dobivanja nove licence od strane Agencije. „

Naime, prema Pravilniku o izdavanju licenci za obavljanje poštanskih usluga (Službeni glasnik BiH br. 43/09), jedan od uslova za izdavanje licence je da ista nije prethodno oduzeta **dakle ne postoji mogućnost da se dobije nova licenca od strane Agencije ako je ona jednom oduzeta**. Evidentno je da ovaj član nije usklađen sa postojećim zakonskim rješenjima na državnom nivou što dovodi do grube neusklađenosti državnih akata i akata Agencije za poštanski promet sa ovim Zakonom.